

Gáivuona suohkan Kåfjord kommune Kaivuonon komuuni

PLANPROGRAM FOR REVISJON AV
KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL OG
AREALDEL 2022 - 2032

Innholdsfortegnelse

1. KOMMUNENS STYRINGSDOKUMENTER.....	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Overordnede styringsdokumenter.....	2
1.3 Om planprogrammet	3
2. FØRINGER FOR PLANARBEIDET	3
2.1 Lovgrunnlag, retningslinjer og veiledere.....	3
2.2 Nasjonale forventninger for 2019 - 2023	3
2.3 Gjeldende regionale planer og strategier	4
2.3.1 Regionale planer.....	4
2.3.2 Regionale strategier	4
2.5 Kommunale føringer	4
3. KÅFJORD KOMMUNE.....	5
3.1 Demografi.....	5
3.2 Befolkningsundersøkelse	5
4. FOKUSOMRÅDER OG HOVEDMÅL.....	6
4.1 Kommunen som organisasjon.....	6
4.2 Kommunen som samfunn	6
4.2.1 Fokusområder og mål.....	7
4.2.2 Hvordan gjør vi det?.....	7
4.2.3 Andre fokusområder	11
5. AREALSTRATEGI OG AREALDEL	11
5.1 Planavgrensning – arealdelen	11
5.1.1 Kystsoneplan	12
5.2 Konsekvensutredning.....	12
5.3 ROS- og beredskapsanalyse	13
5.4 Utredningsbehov.....	13
6. ORGANISERING, MEDVIRKNING OG FRAMDRIFTSPLAN	15
6.1 Organisering	15
6.2 Medvirkning	16
6.3 Framdriftsplan.....	17
7. UTREDNINGER	18
7.1 Vedtatte planer	18
7.2 Kommunedelplaner og tema-/fagplaner.	18

1. KOMMUNENS STYRINGSdokumenter

1.1 Bakgrunn

Kommuneplanens samfunnsdel ble sist vedtatt i 2015. I dokumentet *Kommunal planstrategi*, vedtatt i juni 2020, framgår det at Kåfjord kommune vil revidere kommuneplanens samfunnsdel i løpet av 2021, men ansettelse av ny kommuneplanlegger har gjort at dette ble utsatt til 2022. Oppstart av arbeidet med revideringen ble vedtatt i kommunestyret i februar 2021.

Kommuneplanen skal være kommunens overordnede styringsdokument.

1.2 Overordnede styringsdokumenter

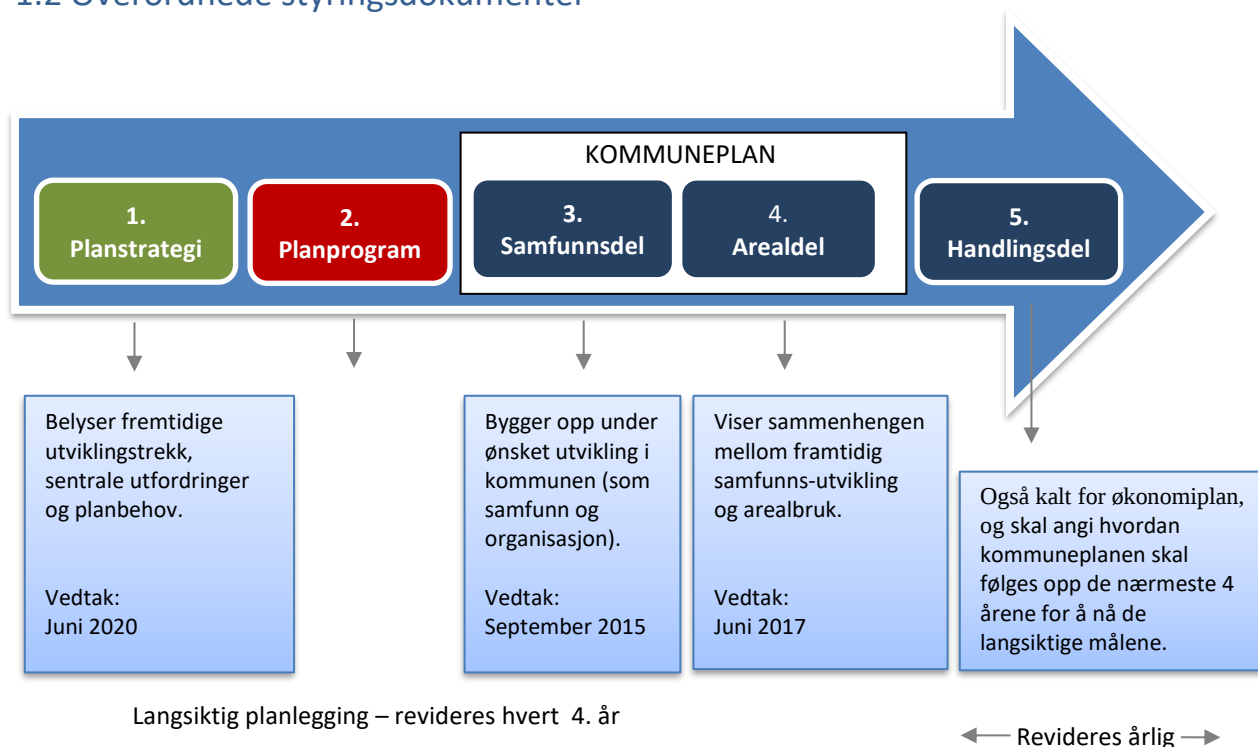

Fig 1 – Sammenhengen mellom kommunens overordnede styringsdokumenter

Kommunen er pålagt av Plan- og bygningsloven å styre sin samfunnsutvikling gjennom planstrategi, planprogram, samfunnsdel, arealdel og handlingsdel. Planarbeidet styres i tillegg gjennom nasjonale forventninger, stortingsmeldinger, lover og regionale planer.

De ulike dokumentene som er listet i figuren ovenfor er avhengige av hverandre, og skal ikke betraktes som enkeltplaner. Det må i tillegg være en rød tråd som går på tvers av planene basert på de satsingsområdene og overordnede mål som beskrives i punkt 4 – «Fokusområder og hovedmål». Det forutsettes at kommunestyret prioriterer de målene og fokusområder som er satt for at handlingsdelen kan få reell virkning for samfunnsutviklingen. I arbeidet med plandokumentene forutsettes det i tillegg sterk politisk deltakelse, slik at det oppstår enighet om hva kommunen ønsker å oppnå.

1.3 Om planprogrammet

For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i [§ 4-1](#), i PBL. Kommunen har vurdert det som hensiktsmessig å ha et felles planprogram for både samfunns- og arealdelen av kommuneplanen, før arbeidet med disse starter. Planprogrammet gjør rede for formålet med planarbeidet og beskriver planprosessen og problemstillinger som anses som viktige for miljø og samfunn i kommunen.

Planprogrammet beskriver videre noen fokusområder og overordnede mål som kommunen vil rette seg etter. Dette bør oppfattes som en begynnende drøfting av viktige satsingsområder for kommunen og vil drøftes nærmere i arbeidet med Kommuneplanens samfunnsdel.

Deretter drøftes arealstrategi og arealdel. Dette bør også oppfattes som en begynnende drøfting, med lett beskrivelse av utredningsbehov og planavgrensning. Dette vil også drøftes nærmere i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Siste del av planprogrammet redegjør for politisk deltakelse, medvirkning og framdriftsplan for arbeidet. Den skal også fastsette rammer for det utredningsarbeid som eventuelt skal gjennomføres som ledd i planprosessen.

Etter vedtak i kommunestyret vil planprogrammet danne grunnlaget for utarbeidelse av dokumentene «Kommuneplanens samfunnsdel» og «kommuneplanens arealdel» (jf. fig. 1 på forrige side).

2. FØRINGER FOR PLANARBEIDET

2.1 Lovgrunnlag, retningslinjer og veiledere

- Plan og bygningsloven er det formelle lovgrunnlaget (av andre lover som legger føringer nevnes folkehelse-, sivilbeskyttelses-, kulturminne- og naturmangfoldloven)
- Statlige retningslinjer for klima og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene
- Statlige retningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og ungdom interesse i planleggingen
- Den mest sentrale veilederen er «Veileder for Kommuneplanprosessen»
- Sametingets veileder er sentral i forhold til samiske interesser
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.

2.2 Nasjonale forventninger for 2019 - 2023

«Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging utarbeides hvert 4. år. De nasjonale forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og bidra til at planleggingen i fylker og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklingen. Ved utarbeiding av regionale og kommunale planer er forventningene retningsgivende, men ikke bestemmende.

De nasjonale forventningene legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn.
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning.
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn.
- Å skape et trygt samfunn for alle.

Videre legges det vekt på at de regionale og lokale myndighetene har sentrale oppgaver med å håndtere disse utfordringene. Det gjelder alle kommuner, uavhengig av størrelse og kompetanse. Planlegging er et av deres viktigste verktøy. Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som

Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.»

2.3 Gjeldende regionale planer og strategier

2.3.1 Regionale planer

Fylkesplan

- [Fylkesplan for Troms 2014 - 2025](#)

Samferdsel

- [Regional transportplan for Troms 2018 - 2029](#)
- [Regional plan for fv. 91 Ullsjordforbindelsen](#)

Næringsutvikling

- [Regional plan for landbruk i Troms 2014 - 2025](#)
- [Regional plan for handel og service Troms 2016 – 2025](#)

Natur, klima og miljø

- [Regional forvaltningsplan vannregion Troms 2016-2021](#)
- [Planprogram Troms vannregion 2022-2027](#)
- [Hovedutfordringer Troms vannregion 2022-2027](#)

Kultur

- [Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028](#)

Samisk og kvensk/norskfinsk

- [Handlingsplan for kvensk språk og kultur i Troms 2017 – 2020](#)

Skole og opplæring

- [Fylkestingsmelding - Samisk i den videregående opplæringen i Troms](#)
- [Strategiplan for videregående opplæring 2018 - 2021 "Samspill for læring"](#)
- [Fylkestingsmelding om fag- og yrkesopplæringen "Samspill for økt gjennomføring"](#)

Folkehelse, idrett og friluftsliv

- [Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske Troms 2016-2021](#)

2.3.2 Regionale strategier

Næringsutvikling

- [Regionalt næringsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022](#)
- [Handlingsplan for Regionalt næringsprogram Troms og Finnmark 2019-2022](#)
- [Matstrategi Troms og Finnmark 2020-2025](#)
- [Hydrogensone Arktis - Strategier for hydrogensatsning i Troms og Finnmark](#)

2.5 Kommunale føringer

Følgende kommunale dokumenter har særlig betydning for utarbeidelse av planprogrammet:

- [Gjeldende kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027](#)
- [Gjeldende Kommuneplanens arealdel, vedtatt 2017](#)
- [Kommunal planstrategi 2020 – 2023](#)

Strategisk næringsplan som vedtas i 2022 vil også være retningsgivende for planprosessen og skal innlemmes i kommuneplanens samfunnsdel, det samme gjelder folkehelseplanen. Prosessen vil også se til andre planer som kommunen har.

3. KÅFJORD KOMMUNE

3.1 Demografi

Ifølge SSB sine målinger lo folketallet i Kåfjord på 2029 innbyggere i 3. kvartal av 2021, den er jevnt minkende, og bare i siste kvartal har den minsket med 14 personer. Dette har pågått i lang tid og ser ikke ut til å stanse i nær framtid. Det er et negativt fødselsoverskudd, som er større enn netto tilflytting. Framskrivinger viser at kommunen i 2050 vil ligge på rundt 1908 innbyggere. Selv om framskrivningen ikke kan leses som eksakt statistikk, peker den likevel på en forventet utvikling.

Demografien kjennetegnes av et økende antall eldre i forhold til antall personer i yrkesaktiv alder. Lave fødsels- og innflyttingstall utfordrer tilgangen på arbeidskraft, så vel som tilgangen på nye arbeidsplasser. Dette stiller store krav til utvikling av tjenestetilbudet til en stadig aldrende befolkning. Samtidig blir skatteinngangen lavere, mens pensjonsytelsene øker.

Balansen mellom folk under og over 67 år vil endres i prosentfordeling fra 85-15 i år 2000 til 65-35 i år 2040. Det relative antall eldre vil altså mer enn doble seg. I den samme perioden vil antall skolebarn nesten halveres. Dette vil samtidig også føre til utfordringer knyttet til oppvekstsektoren med få barn i en utstrakt kommune. Utdanningsnivået stiger jevnt og ligger generelt et hakk under Nord-Troms som helhet. Inntektsnivået i Kåfjord er svært lavt sammenlignet med Troms fylke, landsdelen og landet ellers.

Kort oppsummert må det fødes flere barn, og det må tilrettelegges for flere arbeidsplasser og økt bolyst. Samtidig må vi ha et sterkt fokus på å få flere innflyttere i yrkesaktiv alder og økt innvandring for å øke folketallet.

3.2 Befolkningsundersøkelse

Etter at arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt har kommunen i samarbeid med Distrikssenteret og Fylkeskommunen utarbeidet og distribuert spørreundersøkelse til befolkning og næringsliv i kommunen.

I denne undersøkelsen har befolkningen i Kåfjord satt lys på flere områder og utviklingstrekk med forbedringspotensiale, og som kan forklare en del av de utfordringene kommunen står overfor. Mest fremgående er mangelen på bo- og arbeidsplasser, utilfredsstillende skolemiljø og mangel på fritidsaktiviteter og tilbud for barn og unge. Mangel på unge innflyttere og tilrettelegging for næring synes også å være blant besymringene i befolkningen.

Kommunen ønsker at innspillene fra innbyggerne i Kåfjord skal danne grunnlag for arbeidet med kommuneplanen, derfor vil vi basere våre fokusområder og mål på de tilbakemeldingene vi har fått.

4. FOKUSOMRÅDER OG HOVEDMÅL

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til de langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon (Jf. PBL § 11-2.).

Ut ifra det kunnskapsgrunnlaget vi har samlet har det kommet frem flere områder som kommunen bør fokusere på, for at vi kan forbedre situasjonen den står overfor. Med disse fokusområdene som bakteppe vil vi liste opp en rekke nødvendige tiltak, eller mål, som kommunen vil streve etter å oppnå, og som vi mener er nødvendige for å bekjempe de utfordringene som har blitt nevnt i punkt 3.

4.1 Kommunen som organisasjon

Kommuneorganisasjonens viktigste rolle er som tjenesteyter overfor innbyggerne i kommunen. Tjenester tilknyttet oppvekst, helse og omsorg er innlysende, men også tjenester knyttet til vannforsyning, avløp, veier mm, er tydelige. I tillegg er kommunen forvalter av nasjonalt lovverk i form av planlegging, saksbehandling, forvalter, tilsyn og kontroll.

Noen av tilbakemeldingene vi har fått fra befolkningen inkluderer ønsket om at både kommuneadministrasjonen og politikere skal være mer tilgjengelige, at vi svarer raskere på henvendelser, og at vi skal være åpne for innspill og dialog.

4.2 Kommunen som samfunn

Hovedutfordring for Kåfjord kommune synes knyttet til «kommunen som samfunn», hvor flere utviklingstrekk de siste årene er ugunstige for Kåfjord-samfunnet. Befolkningsutviklingen med færre unge og flere eldre er særlig bekymringsfullt, og er forsterket siden forrige revisjon av samfunnsdelen. Også innbyggerne i kommunen ser ut til å være opptatt av denne utviklingen, og har derfor kommet med forslag på hvordan vi kan forbedre denne negative trenden.

4.2.1 Fokusområder og mål

Folk velger bosted ut ifra sine ønsker, og alt kommunen kan gjøre for å påvirke dette er å tiltrekke dem ved hjelp av insentiver som gjør det ønskelig å flytte til Kåfjord, særlig innenfor rammene av bolig- og arbeidsmarkedet, men også i forhold til sosiale arenaer, fritidsmuligheter og trygghet. Tiltak som fremmer befolkningsvekst og utvikling er et vidt begrep med ulike satsingsområder, men følgende nevnes:

Overordnede mål				
Kultur og næring	Bolig og boligpolitikk	Gode oppvekstsvilkår /Barn og unge	Folkehelse	Klima og miljø
Kåfjord kommune som kulturkommune skal være i fokus, og vi skal tilrettelegge for eksisterende og nye næringer. Attraktivitet i kombinasjon med arbeidsplasser skaper tilflytting	Være en offensiv kommune som tilrettelegger for nye boligområder og gjør seg attraktiv for innflyttere.	Sikre gode oppvekstsvilkår for barn og unge, spesielt med tanke på miljø og fritid.	Opprettholde et robust helsevesen, og tilby aktiviteter og tjenester som fremmer både fysisk og psykisk helse, og livskvalitet.	Kåfjord kommune skal jobbe for at vår totale «fotavtrykk» reduseres og at vi har et fokus på FN bærekraftmålene i arbeidet med klima og miljø.

4.2.2 Hvordan gjør vi det?

Kultur og næringsutvikling

Innbyggerne i Kåfjord ønsker høyere grad av næringsaktivitet og satsing i kommunen. Blant innspillene vi har fått har det blant annet kommet frem at det har vært lite kontakt mellom kommunen og selvstendige næringsdrivende, og at det har vært lite støtte og tilrettelegging å få fra kommunens side. Vi har i tillegg fått innspill om at kommunen burde tørre å satse og være mer fremoverlent og fremtidsrettet.

Disse er områder vi bør forbedre og se nærmere på. Med ansettelse av ny næringskonsulent er kommunen allerede på god vei her. Vi er nødt til å gjøre kommunen mer attraktiv og tilrettelagt for nye næringer, men også for de vi allerede har. Dette vil skape næringsutvikling som igjen vil skape nye arbeidsplasser, og føre til positiv befolkningsutvikling og innflytting i kommunen. Her er det viktig at vi har god kontakt med de som driver næring i Kåfjord, og at vi er synlige og tilgjengelige for råd og tilrettelegging for de som ønsker det.

Her bør vi i tillegg ta i bruk og fremheve de kulturelle- og naturfortrinnene kommunen innehar. For eksempel ved å satse på turisme og friluftsliv. Det må også tilrettelegges for flere næringsområder, og dette bør inkluderes i arealplanen.

I arbeidet med samfunns- og arealplanen må disse problemstillingene tas til følge:

- Hvordan skal vi tiltrekke nye arbeidsplasser?
- Hvordan skal vi tilrettelegge for næring?
- Hvordan kan vi gjøre kommunen mer attraktiv?
- Hvor bør/kan vi tilrettelegge for nye næringsarealer?

Samisk og kvensk kultur

Kåfjord Kommune er kjent som kulturkommunen i Troms, og kåfjordkulturen er preget av møtet mellom norsk, kvensk og samisk språk og kultur. Kommunen spiller en sentral rolle i arbeidet med å styrke dette multikulturelle felleskapet, og i at den kan utvikle seg på en god måte.

Den beste måten å gjøre dette på er ved å synliggjøre og fremme samisk og kvensk språk og kultur. Dette kan blant annet gjøres ved å innføre tospråklig opplæring på skoler og barnehager, noe som har blitt foreslått av mange av våre korrespondenter under kunnskapsinnsamlingen. Skilting av veier og gater i de tre språkene, og bruk av samisk i kommunal forvaltning, er også tiltak som kan bidra til dette. Kultur festivaler og andre sosiale arenaer, samt informasjon i forhold til de mulighetene som finnes for dette, kan også bistå med å fremme og synliggjøre disse kulturene.

Kåfjord kommune ønsker at både samisk og kvensk språk og kultur skal være synlig og tilgjengelig i våre kommunale virksomheter og i våre lokalsamfunn, også i møte med det offentlige. Det er dessverre sånn at kvensk språk og kultur taper mot det samiske som har statlige insentiver og lovverk til å løfte det frem, samtidig som at det er et mindretall av innbyggerne som har tilknytning til kvensk språk og kultur. Det er desto viktigere at ikke bare Kåfjord kommune, men også innbyggerne selv er bevisst sitt ansvar og sine muligheter i forhold til bruk og utvikling av disse språkene i vår kommune. Det er dermed viktig at alle er med på å skape gode vilkår for videre utvikling og blomstring av samisk og kvensk språk og kultur i våre lokalsamfunn.

I arbeidet med samfunnsplanen så bør følgende problemstillinger tas til følge:

- Hvordan kan vi få til tospråklig opplæring på barnehager og skoler?
- Hvordan skal vi fremme og synliggjøre samisk og kvensk språk og kultur?
- Hvordan bruker vi samisk i kommunal forvaltning?

Bolig og boligpolitikk

Kommunen har som mål å blant annet gjøre seg attraktiv for nye innflyttere. For å få dette til må det finnes tilgjengelige boplasser for de nye innbyggerne. Blant de tilbakemeldingene vi har fått kommer det frem at mange i kommunen synes det er for få ledige boplasser i kommunen, inkludert boligarealer. Det som er av ledige boplasser synes i tillegg å være for kostbar for mange. Her må vi også legge til rette for flere boligområder, og dette bør også inkluderes i arealplanen. Dette kan blant annet gjøres ved å legge til rette for spredt boligbygging i de store LNFR områdene i kommunen, med bestemmelser i arealdelen som gjør at færre alminnelige byggetiltak, som ikke berører offentlige interesser, blir søknadspålagt (jnf. «utredningstabell» på side 12).

For dette området må følgende problemstillinger tas til følge i arbeidet med samfunns- og arealplanen:

- Hva må gjøres for å få folk til å bli boende og få nye innflyttere?
- Hvordan inkluderer vi nye innbyggere?
- Hvordan sikre områder med god bokvalitet?
- Hvordan fortette bosetting i tettstedene?
- Hvordan legge til rette for spredt boligbygging?
- Hvordan legge til rette for rimeligere boplasser?

Gode oppvekstvilkår/ Barn og unge

Barn og unges oppvekstvilkår er et viktig tema for framtidig samfunnsutvikling, derfor må dette gis en grundig vurdering i samfunnsdelen. Her er det viktig å få både skoler og barnehager, men også frivillige organisasjoner med i medvirkningsprosessen. Barn og unge har en lovfestet rett til å bli hørt i all plan- og byggesaksbehandling.

Gode oppvekstvilkår omfatter først og fremst arenaer som hjem, barnehage/skole og fritidstilbud, men også trafiksikkerhet og tilgang på gode lekearealer/naturområder.

Befolkningen i Kåfjord har blant annet fremhevet deres ønske om felles ungdomsskole, bedre skolemiljø hvor mobbing bekjempes og tas på alvor, og om at det skal være reell tospråklighetsopplæring på skoler og barnehager.

Blant ungdommer mellom 13-19 år er det også stor etterspørsel etter flere fritidsaktiviteter, særlig for de som driver med verken ski eller fotball. Ønsket om flere samlingsplasser, spesielt innendørs, er også stort blant denne aldersgruppen.

Folkehelse

Folkehelse defineres som befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeid er definert som samfunnets samlede innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse, og som beskytter mot helsetrusler. Det omfatter også arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte og indirekte påvirker helse. Folkehelsearbeid er å jobbe helsefremmende og sykdomsforebyggende.

Begrepet helse defineres av verdens helseorganisasjon som en tilstand av fullkommen fysisk, psykisk og sosial velvære - ikke bare fravær av sykdom eller svakhet.

Folkehelsearbeidet er god investering, både menneskelig og økonomisk. Folkehelsearbeid er å styrke fysisk og mental helse, styrke ernæringskompetanse, sikre gode læremuligheter, sikre arbeid og aktiviseringsmuligheter, samt sikre trygge miljøer der vi ferdes. Det handler om vårt forhold til våre nærmeste og de nettverk vi inngår i, og i hvilken grad livet oppleves å ha mening, være forutsigbart og håndterbart. Dette er beskyttelses- eller mestringsfaktorer som gir både det enkelte individ og våre befolkningsgrupper som samer, kvener, nye bosettere og nordmenn, bærekraft og slitestyrke. Tanken bak er at hver enkelt må ta et selvstendig ansvar og alle innbyggerne må bli ansvarliggjort.

Kåfjord kommune har som mål å være en trygg kommune for både unge og eldre. Vi ønsker i tillegg å være en kommune som fremmer god livskvalitet og helse for våre innbyggere. Fra de tilbakemeldingene vi har fått virker som at mange er fornøyde med det helsetilbudet de får her i Kåfjord, og dette ønsker vi at de skal fortsette å være i tiden fremover. Kommunen har i tillegg gode forutsetninger for fysisk aktivitet i form av friluftsliv, ski-løyper, treningshaller, m.m. Allikevel er livsstilssykdommer og sosiale forskjeller stadig økende, og dette bør danne grunnlag for utforming av mål, strategier og tiltak i arbeidet med samfunnsdelen. Samtidig ønsker kommunen å fremme psykisk helse i større grad.

Til tross for det relativt gode helsetilbudet og tryggheten her i Kåfjord, har det kommet frem en del bekymringer angående trafikken på E6, som mange anser som utrygg. I forhold til dette mener mange også at det er for få sykkel- og gangstier i kommunen. Dette er noe kommunen har vært klar over lenge, og vi ønsker å tilrettelegge for flere gang- og sykkelstier i arealplanen.

Følgende problemstillinger bør tas til følge i arbeid med kommuneplanens samfunns- og arealdel for dette området:

- Hvordan fremme psykisk og fysisk helse hos befolkningen?
- Hvordan skal vi fremme god livskvalitet hos befolkningen?
- Hvordan kan vi utjevne sosiale helseforskjeller?

- Hvor ønsker vi flere gang- og sykkelstier?
- Kan vi gjøre noe mer med trafiksikkerheten på E6?

Klima og miljø

Global oppvarming fører til at klimaet endres. Vi må ta til sikte å kunne tilpasse oss de disse endringene, og se på de utfordringene, men også de mulighetene som dette vil medbringe. Klimaendring vil i hovedsak innebære høyere gjennomsnittstemperaturer, mer nedbør og mer ekstremvær. Dette kan særlig føre til flere tilfeller av ras, skredd, og oversvømmelser her i kommunen. Tiltak som reduserer utslipp av klimagasser, bidrar til å redusere risiko knyttet til klimaendringer i det lange løp.

Klimatilpasning inkluderer også å kunne utnytte de mulighetene som følger med klimaendringene. Et varmere klima vil bla. kunne gi grunnlag for økt produksjon i landbruket, med lengre vekstsesong og mulighet for å dyrke nye vekster. Økt nedbør kan også gi grunnlag for mer kraftproduksjon.

For å kunne tilpasse oss disse endringene vil Kåfjord kommune blant annet sette fokus på FNs bærekraftmålene ved å ha dem som bakteppe i planleggingen. De nye nasjonale forventningene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastslår at de 17 bærekraftsmålene skal danne grunnlaget for regional og kommunal planlegging. Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene. Disse målene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling, hvorav klima og miljø er en av dem, økonomi og sosiale forhold er de to andre.

Med bærekraftig utvikling menes å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine egne. Med dette in mente skal bærekraftsmålene danne grunnlag, ikke bare for klima og miljø, men også alle andre ledd i kommuneplanens samfunns- og arealdel, inkludert alle andre overordnede mål.

Bilde 1 - De 17 bærekraftsmålene

4.2.3 Andre fokusområder

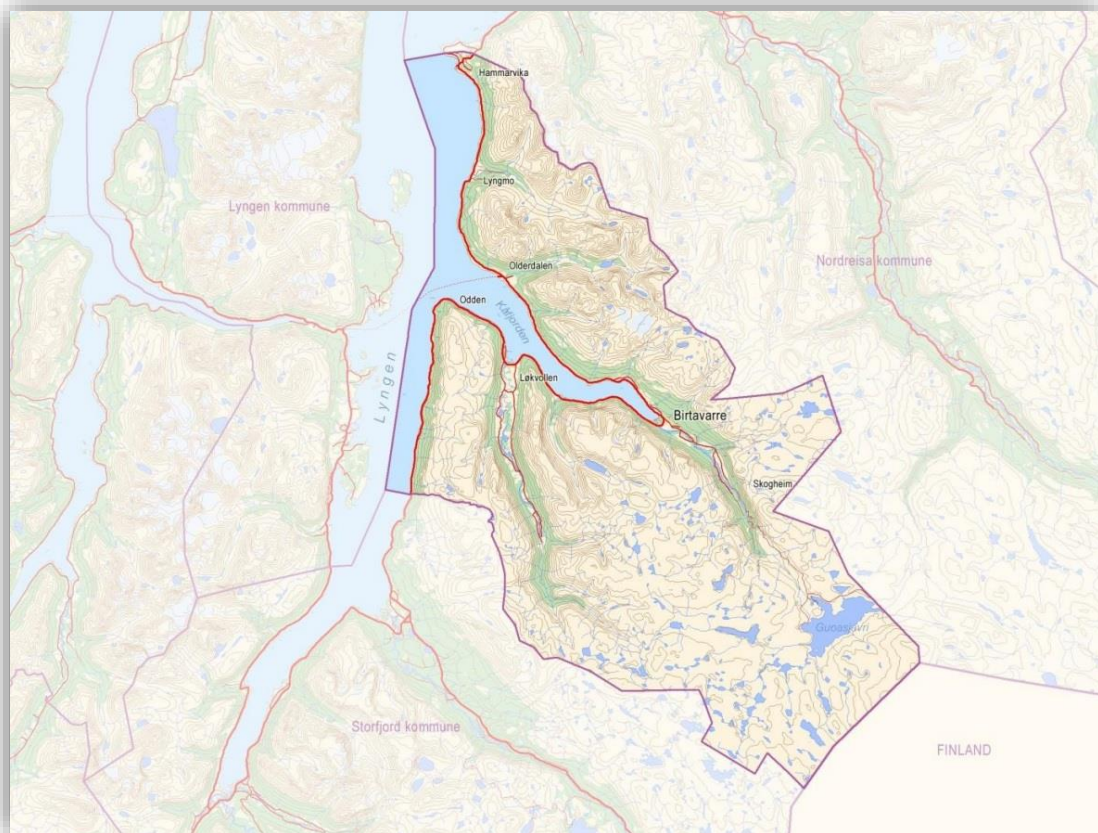
Målene som er nevnt ovenfor er det Kåfjord kommune har valgt å prioritere og vie særlig oppmerksomhet til i planprosessen. Dette betyr ikke at kommunen ikke skal ha andre fokusområder. Noen temaer favner videre enn kommunens utfordring knyttet til befolkningsutvikling. Disse er av nasjonal viktighet og ønskes integrert i kommunal planlegging.

5. AREALSTRATEGI OG AREALDEL

Mens samfunnsdelen skal vise de langsiktige utfordringene og overordnede målsettinger for samfunnsutvikling, skal arealdelen vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Kommuneplanens samfunnsdel vil ikke inneholde juridiske bindende bestemmelser om arealforvaltning. Dette vil komme fram i kommuneplanens arealdel.

5.1 Planavgrensning – arealdelen

Planen skal omfatte hele kommunen, inkludert de områdene i kommunen som inngår i det [interkommunale kystsoneplanen for Lyngenfjorden](#). Det er viktig å se helheten mellom land- og sjøareal, derfor skal Kystsoneplanen innlemmes i arealdelen, dette ble vedtatt samtidig som forrige kystsoneplan var vedtatt. Kystsoneplanen er en Interkommunal plan, det må derfor samarbeides tett med Lyngen og Storfjord ved utarbeidelsen av denne.

Bilde 2 – Planavgrensning

5.1.1 Kystsoneplan

Planlegging og forvaltning i sjøen har vært forskjellig fra landarealene. Fravær av privat eiendomsrett har gjort sjøen til et flerbruksområde, styrt av statlige sektormyndigheter og sektorlovverk. Ny Plan og Bygningslov (PBL) har gitt kommunen større rett til å planlegge egne sjøarealer.

Kystsoneplanen har følgende målsettinger:

- Være sentralt beslutningsgrunnlag i saker som berører kommunens kyst- og sjøområder med sikte på bærekraftig bruk av ressurser og arealer.
- Sikre særlig viktige arealer til oppdrett, fiske, naturvern, kulturminnevern, reiseliv og friluftsliv, samt ferdsel. Dette skal utføres på en balansert og bærekraftig måte.
- Være fleksibel i forhold til framtidige behov.
- Legge til rette for raskere saksbehandling og delegasjon.

5.2 Konsekvensutredning

Arealdelen omfattes av kravet til konsekvensutredning, jf. Plan- og bygningsloven § 4-2 andre ledd. Det er hovedsakelig kun de delene av planen som fastsetter rammer for framtidig utbygging, og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan, som omfattes av utredningskrav. Det legges ikke opp til ny utredning av allerede regulerte utbyggingsområder dersom det kun er snakk om mindre justeringer.

Konsekvensutredningen blir en vurdering av de enkelte forslag til nye utbyggingsområder basert på fagkunnskap og faglig skjønn, og vil være en del av beslutningsgrunnlaget for planen. [Veileder T1493 om konsekvensutredning](#) i arealplanlegging skal legges til grunn i arbeidet. Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket, og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Konsekvensutredningen skal inneholde en beskrivelse av de metodene som er brukt for å kartlegge virkningene for miljø og samfunn. Samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet skal også vurderes.

Arbeidet med arealplaner skal ha et overordnet, helhetlig og langsiktig perspektiv. Konsekvensutredningene i kommunedelplanen vil derfor være på et oversiktsnivå, mens mer detaljerte utredninger vil være aktuelle senere ved detaljregulering og iverksetting av tiltak. Konsekvensutredningen og øvrige vurderinger blir basert på eksisterende kart- og kunnskapsgrunnlag. Dette betyr at det ikke blir gjort særskilte grunnlagsundersøkelser for å vurdere egnethet av nye, foreslåtte utbyggingsområder. Dette må gjøres av tiltakshaver selv i videre prosesser på detaljnivå, og i forbindelse med søknad om godkjenning av tiltak

Særlige forhold som anses som viktige for miljø og samfunn:

- Konsekvensutredning av planens virkning for miljø og samfunn
- Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)
- Vurdering av bærekraft

I planarbeidet skal arealbehov til ulike aktiviteter veies mot:

- Hverandre
- Bærekraft og klima
- Lokale og politiske interesser
- Føringer fra myndigheter
- Ut fra foreslåtte verdier

5.3 ROS- og beredskapsanalyse

Katastrofer, alvorlige ulykker og svikt i samfunnsskritisk infrastruktur, og nå også pandemi, viser ofte at samfunnet ikke er godt nok forberedt til å håndtere slike vanskelige situasjoner godt nok.

Kommunene har alltid hatt viktige samfunnssikkerhetsoppgaver, særlig når det gjelder beskyttelse av befolkningen. På 1990-tallet ble arbeidet med samfunnssikkerhet lagt om, i tillegg til at beredskap mot kriser og krig skulle videreføres, så skulle også beredskapsressursene rettes mot uønskede hendelser i fredstid. For kommunene innebærer oppfølging av kommunal beredskapsplikt å se samfunnssikkerhetsverdier i et helhetlig perspektiv. Målet er å bygge trygge og robuste lokalsamfunn gjennom samarbeid mellom offentlige, private og frivillige samfunnssikkerhetsaktører.

ROS-analyse skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket, og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Med klimaendringer og påfølgende mer ekstremvær følger også større sannsynlighet for jordskred, flom og andre hendelser. Kommunene stilles mer og mer ansvarlig for å ta hensyn til disse endringene i arealplanleggingen, overordnet planlegging må i stor grad ta høyde for dette.

Det forutsettes at detaljerte ROS-analyser gjennomføres på tiltaksnivå i forbindelse med reguleringsplan, konsesjonsbehandling eller byggesøknad med sikte på å etablere løsninger som ivaretar sikkerhet knyttet til aktuell etablering.

Overordnet beredskapsplan skal som et minimum inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingsliste, ressursoversikt, evakueringsplan, plan for befolkningsvarsling og plan for krisekommunikasjon med befolkningen, egne ansatte og media.

Beredskapsplan skal oppdateres ved endringer i risikobildet, etter øvelser, eller ved uønskede hendelser som gjør krav endringer. Handlingsplanene skal oppdateres i tråd med identifiserte risikoområder i HROS for Kåfjord kommune. Ifølge forskrift om kommunal beredskapsplikt skal *«kommunens overordnede beredskapsplan samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen.*

Det skal også være samordnet med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.»

Overordnet beredskapsplan skal være oppdatert og revideres minimum en gang pr år.

5.4 Utredningsbehov

Utbyggingsformålene i planen skal beskrives og det skal gjøres en vurdering av utbyggingens konsekvenser og virkning. Utredningene skal si noe om hvilke planmessige grep i form av bestemmelser, valg av arealbruksformål og avgrensningen av disse som kan være aktuelle for å redusere eventuelle negative konsekvenser/øke positive konsekvenser av utbyggingsformålet. Det opplyses for øvrig om at planprogrammet kun er veiledende for planprosessen, og at det derfor kan forekomme endringer i forbindelse med utredningene.

Utredningstema	Hva skal vurderes
Barn og unges oppvekstvilkår	Kartlegge og sikre møte- og lekeplasser, og grøntarealer i kommunen. Vurdere etablering av nye fritidsaktiviteter for barn og unge. Vurdere muligheten for felles ungdomsskole.
Befolkningsanalyse	Se på befolkningens helse og helsens fordeling i samfunnet, samt ulike samfunns og sosiale utfordringer knyttet til de ulike områdene i kommunen. Vurdere hvordan vi kan skape økt bolyst og innflytning.
Boliganalyse	Kartlegge og sikre boligarealer i kommunen. Legge til rette for spredt boligbygning i LNFR områder, med bestemmelser i arealdelen som gjør færre alminnelige byggetiltak, som ikke berører offentlige interesser, søknadsppliktige. For eksempel bestemmelser om at vanlige boliger og våningshus på gårdsbruk kan videreutvikles med enkle anlegg som terrasser, plattinger, garasje, skjåer, vedskjul, gapahuker, grillhytter og lignende i en avstand på inntil 20 meter fra hovedbygningens midte.
Næringsanalyse	Kartlegge og sikre næringsarealer, samt. vurdere hvordan vi kan tiltrekke og legge til rette for næringsutvikling i kommunen.
Samiske interesser	Kartlegging av samiske interesser, næring og kultur.
Kvenske interesser	Kartlegging av kvenske interesser, næring og kultur
Klima og miljø	Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko for havnivåstigning, stormflo, flom og skred.
Naturmangfold	Naturmangfoldet i kommunen vil bli tatt hensyn til. Dette omfatter også viktige naturtyper og fauna. Naturmangfold og verneområder kan også ha verdi for næringsutvikling med natur som aktivum og opplevelsesverdi som vil vurderes i samfunnsdelen.
Strandsonekartlegging av 100 metersbeltet	Det skal settes en funksjonell 100 meters grense i strandsonen.
Kystsoneplan	Kystsoneplanen skal innlemmes i arealdelen, her må det samarbeides tett med Lyngen og Storfjord ved utarbeidelsen av denne.
Akvakultur	I forhold til kystsoneplanen så må akvakultur i områdene av Lyngenfjorden som er innenfor kommunens grenser utredes. Her skal det blant annet tas for seg oppdrett og konsekvenser som kommunene må ta hensyn til i vurdering av arealer til dette.
Kulturminner og kulturmiljø	Kartlegge kulturminner i kommunen. I arbeid med arealstrategien vil Direktoratets naturbase av kulturminner danne grunnlag for vurderinger.
Teknisk og sosial infrastruktur, samt helse	Skolekapasitet, barnehage, fritids- og idrettsanlegg, helse- og omsorg, gravplasser, oversikt over kommunale eiendommer og bygninger.

6. ORGANISERING, MEDVIRKNING OG FRAMDRIFTSPLAN

6.1 Organisering

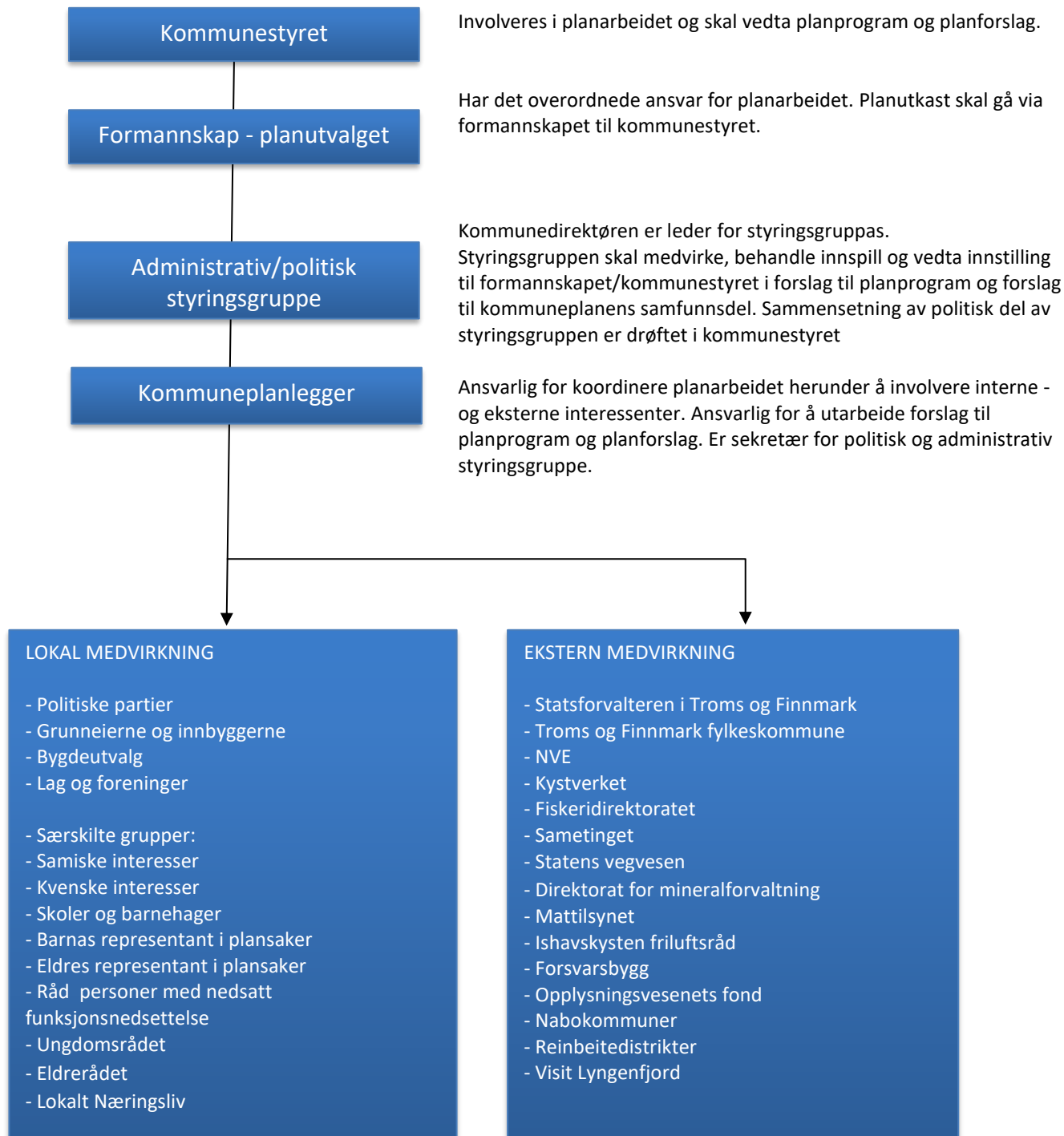

Fig. 2 – Organisering

6.2 Medvirkning

Plan- og bygningsloven pålegger medvirkning fra allmennheten, interessenter, overordnede organer og berørte parter, og er en viktig del av arbeidet med samfunnsplanen. Det må legges opp til en åpen og inkluderende prosess hvor kommunen kan komme i dialog med organiserte og uorganiserte interesser som enten berøres, eller interesserer seg for samfunnsutviklingen i Kåfjord.

Det kan benyttes forskjellige metoder for medvirkning, men lovens krav må innfris. Graden av medvirkning er kodet med tallene 1 (minimum innflytelse) til 5 (stor innflytelse) nedenfor.

Innflytelsesgrad (1 = minimum - 5 = maksimum)

1. Offentlighet (offentlighet i henhold til lovverk – annonseres i avis/digitalt nettverk)
2. Informasjon (skriv til berørte, nett, aviser, brosjyrer mm.)
3. Diskusjon (folkemøter, møter, «åpne» kontordager mm.)
4. Medbestemmelse (innsigelsesrett, arbeidsgrupper, planforum mm)
5. Beslutningsrett (beslutningsmyndighet i henhold til lovverk)

Plantyper	Planstrategi	Planprogram	Samfunnsdel	Arealdel	Handlingsdel
Instanser	Innflytelsesgrad				
Kommunestyre	4 og 5	3 og 5	4 og 5	4 og 5	4 og 5
Regional stat	2	3	4	4	1
Organisasjoner	1	1	3	3	1
Lag/foreninger	1	1	3	3	1
Befolkning	1	1	3	3	1
Særskilte gr.	1	1	4	4	1

Fig. 3 – Grad av innflytelse i kommuneplanprosessen

Medvirkning/involvering er i stor grad ivaretatt gjennom organiseringen av planprosessen. Fig. 3 ønskes viser at den brede involveringen av befolkning og interessenter her primært er gjennomført ved utarbeidelse av samfunnsdelen og arealdelen. Kommunen vil legge til rette for dialog med særskilte grupper og der det kreves spesiell tilrettelegging ihht . plan og bygningsloven.

Spørreundersøkelsen til befolkning og næringliv vil også fungerer både som en del av medvirkningen fra befolkningen i Kåfjord, og som kunnskapsgrunnlag som vil inkluderes i kommuneplanen.

6.3 Framdriftsplan

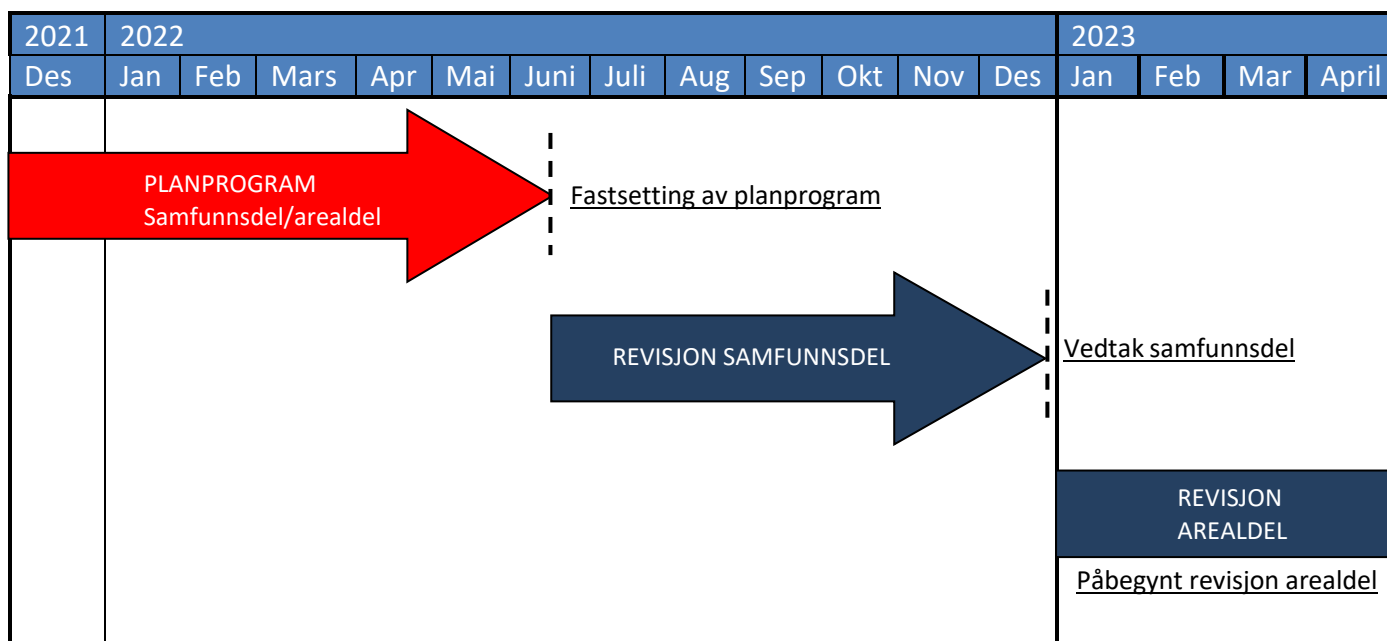

Fig 4 – Framdriftsplan

Planprogram

Planprogrammet sendes på førstegangsbehandling til kommunestyret den 7. april. Før det har den vært innom formannskapet (planutvalget) 22. mars. Etter kommunestyret sendes planprogrammet ut på høring med seks ukers høringsfrist. Andregangsbehandling og endelig fastsetting av planprogrammet settes til 20. juni. Dersom det kommer innvendinger fra nasjonal eller regionalt hold er det viktig at innspillene blir avklart tidlig i planprosessen, og da mulig via en deltakelse i Planforum.

Samfunnsdel

Utarbeidelse av samfunnsdel starter umiddelbart etter at planprogrammet er fastsatt. Overordnede- og kommunale føringer (se pkt. 4) gir et godt grunnlag for revisjonsarbeidet. Det er behov for at kommunestyret selv blir sterk delaktig i å prioriterer hovedmål og satsingsområder.

Areal del

Arbeidet med arealdelen inkludert kystsonedelen starter etter at samfunnsdelen er vedtatt.

7. UTREDNINGER

7.1 Vedtatte planer

Behov for nye utredninger må ses i sammenheng med planoppgaver som er vedtatt i gjeldende planstrategi. I tillegg til alle planene som er listet opp under, har de ulike etatene en rekke planer for mindre eller større områder og temaer som kommunalsjefene selv prioriterer etter de behov som til enhver tid eksisterer. Prioriteringen gjøres om nødvendig i samarbeid med de respektive politiske utvalgene.

Nr	Plan/tema	Sist vedt.	Rulleres				Ansvar	Merknad
			2022	2023	2024	2025		
	Overordnede planer							
01	Kommuneplanens samfunnsdel	2015	x				Kommuneplanlegger	
02	Kommuneplanens arealdel	2017		x			Kommuneplanlegger	
03	Strategisk næringsplan		x				Næringskonsulent	
04	Økonomiplan, herunder kommuneplanens handlingsdel	Årlig	x	x	x	x	Øko.avd.	
05	Interkommunal kystsoneplan	2015		x			Kommuneplanlegger	Skal implementeres i, og erstattes av ny KPA.
06	Helhetlig ROS-analyse	2021	x	x	x	x	Plan/drift	Årlig gjennomgang.
	Kommunedelplaner							
07	Kommunedelplan for oppvekst - Kåfjordsekken	2020		x			Kommunalsjef oppvekst	
	Reguleringsplaner							
08	Bolig og næringsområde - Manndalen - «Løkvoll 4»	Ny	x				Kommuneplanlegger	Utarbeides av konsulent. Vedtas 2022
09	Boligfelt - Djupvik	Ny	x				Kommuneplanlegger	Utarbeides av konsulent. Vedtas 2022
	Temaplaner							
10	Kulturplan	1995		x			Kulturkonsulent	
11	Hovedplan vann	2018	x				Ingeniør VVA	

Fig. 5 - Prioriterte planoppgaver i valgperioden.

7.2 Kommunedelplaner og tema-/fagplaner.

Kommunedelplaner

En kommunedelplan er en plan, enten for arealbruk i en geografisk avgrenset del av kommunen, eller for et bestemt tema/virksomhetsområde i kommunen.

Kommunedelplanene bygger på og er en nærmere utdyping av kommuneplanen.

Kommunedelplanene har et langt tidsperspektiv og angår som regel en vesentlig del av kommunens virksomhet. Planen kan angå en stor sektor eller et stort tema på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

Kommunedelplaner skal også ha en egen handlingsdel med anvisning av tiltak for gjennomføringen av planens målsettinger innenfor kommuneplanperioden på fire år. Videre forutsetter bestemmelsen en årlig rullering og eventuell revisjon i sammenheng med den årlige rulleringen av handlingsprogrammet og økonomiplanen.

Kommunedelplaner må følge plan- og bygningslovens krav om planprogram, medvirkning, høringsperiode og handlingsdel.

Temaplaner/fagplaner

En temaplan eller fagplan er en plan for et avgrenset område og utarbeides/revideres innenfor de forskjellige fag- og tjenesteområdene som kommunen forvalter. Felles for disse er at disse ofte angir faglig innretning og prioritering innen virksomheten, men inngår ikke automatisk i årlig rullering av handlingsprogram/økonomiplan for hele kommunesektoren. Disse planene er ikke underlagt plan- og bygningslovens krav slik som kommunedelplaner er.